

Čas přípravy
30–45 minut

Čas realizace
50 minut

Prostor
klubovna i venku

Roční období
zima

Počet účastníků
minimálně 2

Věková kategorie
čte/píše

MEDVĚD – PEČUJI O ZVÍŘÁTKA

Obecný cíl:

Rozvoj těchto kompetencí: k učení, ke komunikaci, sociální a personální, občanská, pracovní.

Konkrétní cíl:

Vzbudit zájem o přírodu a její ochranu; rozvíjet citový vztah k přírodě; praktická pomoc ptákům a zvířátkům v zimě.

Motivace:

Každé dítě si někdy přálo mít doma oblíbené zvířátko na hraní, ovšem není to tak jednoduché, protože se musí naučit o zvířátko také správně pečovat. Někdy nejsou schopni např. venčit pejska samy, musejí se pak postarat rodiče. Ale taková péče o zvířátko v přírodě přece také není špatná! Děti si získají kladný vztah k přírodě a zároveň se naučí pomáhat zvířátkům v lese a chránit je např. v zimním období.

Legenda:

Ahoj děti, zívá medvěd Medula, já bych spal! Vzbudila mě malá ptáčata, jak tady pořád pokřikují a pípají, že mají hlad. Copak o to, mně je hej, zavrtám se do kožichu a za chvíli zas usnu. A hlad nemám, udělal jsem si před zimou docela slušnou zásobu... Daleko hůř jsou na tom malí ptáčkové, když je tuhá zima a nemají co jíst, tak mohou zmrznout. Co říkáte, pomůžeme jim? Víte, jak to můžeme udělat?

Potřeby:

Obrázky zvířat, obrázky zvířecích jídel, kartičky se slovy, prázdné kartičky, tužky.

Materiál pro přípravu ozdob na ptačí strom (nůžky, jehly, nitě, igelitové sáčky, makovice, jablka, sušené jeřabiny a šípky, atd.) a materiál, ze kterého připravíme vánoční nadílku pro zvířata.

K tomuto metodickému listu není žádný pracovní list.

Provedení:

Popleta

Hospodář přišel ráno na statek, ale necítil se dobře, proto zavolał pomocníka, aby připravil jídlo pro všechna zvířata. Pomocník byl sice dobrák, který měl zvířata moc rád, ale byl velký popleta. Všem zvířátkům sice hned připravil jídlo, ale ani jedno se nenajedlo! Hlasitě nařikala hlady a hospodář zjistil, že:

Kočka dostala mrkev, slepice banán, králík mléko v lahvi, husa seno, kuň kosti, kráva maso, kachna kedlubnu, ovce zrní, pes brambory, koza konzervu s hráškem, holub zbytky knedlíků, prase ptačí zob.

Tato zvířátka potřebují nakrmit! Děti rozdělíme do 3–4 skupinek, každá si vylosuje stejný počet obrázků zvířat. Ve skupince se poradí a ze společných obrázků jídel vyberou a na prázdné kartičky dokreslí, co zvířátka dostanou.

Hostina pro zvířátka

Zvířátka na statku už svoje jídlo dostala, ale jak je to s těmi ptáčky, ale i dalšími zvířátky v lese? Máte-li v blízkosti klubovny krmítko, jděte se k němu v závěru schůzky podívat a dejte do něho to, co jste dnes pro ptáčky připravili.

Otázky: Máte na zahrádce nebo na okně také krmítko pro ptáky? Co do něj dáváte? Čím se ptáčci a zvířata v lese živí? Jak jim můžeme pomoci? Jací ptáci odlétají do teplých krajín a kteří zůstávají? ...

Můžete se rozdělit do několika skupinek (s každou bude dospělý), každá může připravovat něco jiného – jedna může připravit krmení pro ptáčky, další pro zvířátka v lese. Až půjdete na vycházku do lesa, můžete zvířátkům donést to, co dnes připravíte.

Můžete připravit:

a) Vánoční nadílka pro zvířátka

V předvánočním období můžete připravit drobná jablíčka, palice kukuřice, mrkev, ořechy, řepu, ale i kaštiny, žaludy. U těch plodů, kde je to možné, navažte provázek na zavěšení na stromek, ostatní budou umístěny jako dárky pod něj.

Dále připravte „salám pro ptáčky“: do rozpuštěného sádla vmíchejte různá semínka: slunečnicová, maková, ptačí zob, drobký rohlíků, ovesné vločky, vařenou zeleninu. Touto směsí naplněte kelímky od jogurtů, doprostřed zapichněte klacík (na něj později přivážete provázek na zavěšení) a nechte zatuhnout. Z kelímků vyjměte až před zavěšením na stromek v lese.

b) Ptačí strom

Ti, kteří nestihli připravit vánoční nadílku pro zvířátka, mohou i po Vánocích ozdobit „Ptačí strom“. Další možnosti k jeho výzdobě:

„lojové korále“: kousky syrového vnitřního sádla navlékněte na provázek;

„čerstvé korále“: jablka a mrkev nakrájejte na plátky a navlékněte na provázek;

„sušené korále“: na reznou nit navlékněte sušené plody šípku, jeřabin, trnky, bezinky – obtížněji se navlékají, lépe za syrova na podzim;

„zrnkové koule“: igelitové sáčky naplňte sypkou krmnou směsí (ovesné vločky, slunečnice, mák, strouhanka, krupky), omotejte provázkem, až vznikne koule, ze které ptáci směs vyzobávají;

„pro sýkorky“ : směs ze semen a loje nalijte do menších květináčů nebo velkých suchých borových šišek a pak je zavěšte na větve (květináčky dnem vzhůru).

Na stromek můžete rovněž připevnit několik slunečnic a makovic. K pestrosti přispějí malá jablíčka a svazčky jeřabin. K ozdobení se hodí menší stromek na okraji paseky nebo v parku.

Metodické poznámky: Krmivo pro ptáky: semena slunečnice, lnu, máku, pokrájená okurková jádra, jádra jablek a hrušek, semena jehličnanů, bodláku, jitrocele, lopuchu, šťovíku, hořčice, plody jeřábu, dřišťálu, zimolezu, hlohu, loubince, svídy.

Plody a semena sbírejte spíše v okolí lidských obydlí, než ve volné přírodě, kde jsou pro ně dostupnější. Hodí se i nadrobno pokrájená mrkev, zelí, slupky z jablek.

Krmit začínáme v listopadu, v době, kdy udeří mráz. Na počátku jara nepřestávejte najednou, nebezpečné je období, kdy po pěkném období znovu nasněží a mrzne.

Ptačí krmítka umísťujte na klidných místech, kde ptáky nikdo neruší. Ptáky nikdy nekrmte čerstvým pečivem, zbytky knedlíků – ničím, co obsahuje kvasnice. Ideální místo je též poblíž nějakého vodního zdroje (rybníček, jezírko...).

Přes zimu u nás zůstává např.: sýkorka modřinka a koňadra, straka, sojka, stehlík, ťuhák šedý, žluna zelená, hýl, brhlík, sova pálená, sýček obecný.

Odlétají např.: skřivan, špaček, slavík, drozd, vlaštovka, křepelka, hrdlička, dudek, jiříčka, kukačka.

Krmivo pro zvěř: Obecně možno pomoci se sběrem kaštanů, žaludů, šípků, černého bezu, svídy, trnky, planých hrušek, jablek – je nutno usušit; plesnivé, zapařené či zkvašené se nesmějí zvěři dávat.

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání a Příroda.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Oceňte obrázky dysgrafiků – nebudou tak dokonalé.

S přípravou krmiva pro ptáčky dětem vždy pomozte, potíže budou mít převážně jedinci s poruchou jemné motoriky. Hlavně dětem trpělivě vysvětlete postup při přípravě takového pokrmu pro ptáčky. Připomeňte jim i to, co jíst určitě nesmějí: můžete v tištěné podobě (písmo comic sans, na barevný papír) dát na nástěnku do klubovny.

Využijte mezi jednotlivými přípravami krmiva relaxačních her.

Pozor na:

Zvýšená pozornost při práci s nástroji: nožem, velkou silnou jehlou. Nejprve ukážeme jak pracovat, upozorníme na možná nebezpečí, pak pracujeme. V průběhu vlastní práce instruktoři i vedoucí pozorně sledují práci s nástroji, pomáhají, kde je třeba.

Moje poznámky: